

Jannes Maes zet enquêteresultaten kracht bij

Jonge landbouwers laten in hun kaarten kijken

CEJA, de Europese koepelorganisatie voor jonge landbouwers, vierde onlangs haar zestigste verjaardag en blikte vooruit op de volgende zestig jaar. Ook Europees commissaris voor Landbouw Phil Hogan was van de partij. Hij vertelde hoe het nieuwe GLB een stap vooruit wil zijn voor jonge landbouwers. CEJA maakte van de gelegenheid gebruik om, naast haar bestaande relatie met Massey Ferguson, haar nieuwe samenwerking met DeLaval kracht bij te zetten. Samen werkten ze vorig jaar een enquête uit die peilde naar de visie op de duurzaamheid van de landbouwsector. We leggen CEJA-voorzitter Jannes Maes enkele opvallende resultaten voor.

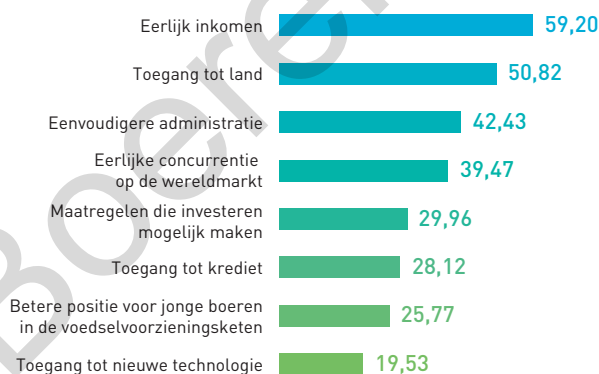
Nele Kempeneers

De enquête werd afgenomen bij 978 Europese landbouwers tussen 18 en 40 jaar oud; 27% van de respondenten is een vrouw, 73% is een man.

Wat is CEJA?

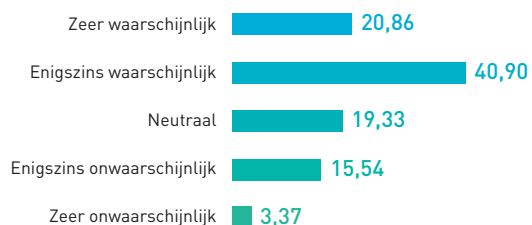
CEJA (*Conseil Européen des Jeunes Agriculteurs*) is de Europese koepel van jonge landbouwers. Ze vertegenwoordigen de stem van de jonge generatie landbouwers in de Europese instellingen. Voor Vlaanderen is Groene Kring de vertegenwoordiging van jonge land- en tuinbouwers binnen CEJA. Jannes Maes, opgegroeid op een melkveebedrijf in Aalter, werd in 2017 verkozen tot voorzitter van CEJA.

Wat heb je nodig om je bedrijf op een economisch duurzame manier te ontwikkelen?

Jannes: “De drie belangrijkste voorwaarden die jonge Europese landbouwers aanhalen om hun bedrijf op een duurzame manier te kunnen uitbouwen zijn niet verrassend. Een eerlijk inkomen staat met stip op de eerste plaats. Dat is begrijpelijk, want hun risicovolle en veeleisende zelfstandige activiteit moet beloond worden met een leefbaar inkomen. Voor ons gaat de uitdaging rond de generatiewisseling dan ook hand in hand met het inkomensvraagstuk in de landbouw. Toegang tot landbouwgrond staat op twee, en ook die is vandaag een grote uitdaging. We zien grote verschillen in Europa wat de verhouding pacht/eigendom bij landbouwers betreft. Voor ons is het duidelijk dat onze vraag rond toegang tot landbouwgrond gaat over het langdurig, duurzaam gebruik van die grond. Eigendom kan hier heel wat rechtszekerheid bieden, maar is niet de enige vorm van landgebruik. Dat vereenvoudiging van administratieve procedures de top drie afsluit, is eveneens te verwachten. Een landbouwer moet vandaag van heel wat markten thuis zijn. Op de hoogte zijn van de steeds veranderende regelgeving is daar een belangrijk deel van. ‘De papieren doen’ is niet de lievelingsbezigheid van veel landbouwers, terwijl dat hoe langer hoe meer tijd vraagt. De huidige evolutie inzake digitalisering en dataverwerking moet ons kunnen helpen om die druk te verlichten zonder in te boeten op het delen van kennis. Uit figuur 1 blijkt dat aspecten als toegang tot nieuwe technologie wel van belang zijn, maar dat ze pas echt relevant worden wanneer de basis van de onderneming goed zit en er groeikansen zijn.”

Als je alle uitdagingen in acht neemt, zie je voor jezelf dan een leefbare toekomst als landbouwer?

Jannes: “Dit was, wat mij betreft, het meest sprekende resultaat van onze enquête. Op het eerste gezicht zou je de 60% die zich aan de positieve zijde van ‘neutraal’ bevindt als een goed resultaat kunnen beschouwen. Maar ik vind het zelf veelzeggend dat slechts 21% voor zichzelf in de huidige omstandigheden een heel waarschijnlijke toekomst ziet als landbouwer. Dat betekent dat 4 op 5 jonge landbouwers in Europa vandaag twijfels hebben over de leefbaarheid van hun bedrijf op de middellange termijn. Dat kan tellen als wake-upcall naar de sector, de keten, het beleid en de samenleving. Het lage cijfer voor de jongeren (slechts 6% van de Europese landbouwbedrijven wordt geleid door landbouwers jonger dan 35) dat stilaan overal bekend is, is op zichzelf al verontrustend. Maar wanneer we deze resultaten erbij leggen, is zelfs die 6% heel erg aan het twijfelen over zijn toekomst in de sector. De uitdagingen zijn dan ook niet min, op persoonlijk zowel als professioneel vlak.”

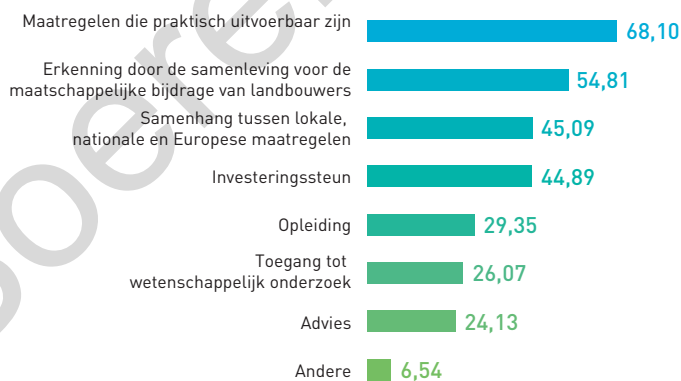

© METTES FOTOGRAFIE

© MARCEL BEKKEN

Wat heeft een jonge landbouwer nodig om via zijn bedrijfsvoering het leefmilieu te beschermen?

Jannes: “Bijna 70% van de respondenten geeft aan open te staan voor het nemen van maatregelen met een ecologische meerwaarde, op voorwaarde dat ze in de praktijk haalbaar zijn. Dat is een sterk signaal. Onze generatie landbouwers is echt wel bereid, net zoals de oudere generaties trouwens, om haar verantwoordelijkheid te nemen wat de uitdagingen rond milieu en klimaat betreft. Maar men moet ervoor opletten om landbouwers niet het gevoel te geven dat de wetgeving geschreven is vanuit een ivoren toren. Regelgeving moet rekening houden met wat praktisch mogelijk is op de bedrijven. Daarnaast vraagt ook 45% een stimulerend en coherent beleid. Onze beroepsorganisaties, CEJA maar ook Groene Kring en Boerenbond, hebben op dit vlak natuurlijk een grote rol te vervullen. 55% geeft aan dat erkenning voor hun werk vanuit de maatschappij belangrijk is als motivatie om te blijven werken aan thema's als biodiversiteit, bodemstructuur en bodemvruchtbaarheid, gezondheid, landschapsontwikkeling ... Dat is goed, omdat het aantoont dat landbouwers zich als ondernemers graag op de markt oriënteren en daarenboven aandacht hebben voor de maatschappelijke verwachtingen in hun omgeving. Het legt daarnaast een terechte verantwoordelijkheid bij de overheid en de drukingsgroepen om met appreciatie, op een motiverende manier naar landbouwers te communiceren.”

Bron figuren: CEJA en DeLaval